

Bedankt voor het downloaden van dit artikel. De artikelen uit de (online)tijdschriften van Uitgeverij Boom zijn auteursrechtelijk beschermd. U kunt er natuurlijk uit citeren (voorzien van een bronvermelding) maar voor reproductie in welke vorm dan ook moet toestemming aan de uitgever worden gevraagd.

Boom

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch door fotokopieën, opnamen of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikelen 16h t/m 16m Auteurswet 1912 jo. Besluit van 27 november 2002, Stb 575, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoeding te voldoen aan de Stichting Reprorecht te Hoofddorp (postbus 3060, 2130 KB, www.reprorecht.nl) of contact op te nemen met de uitgever voor het treffen van een rechtstreekse regeling in de zin van art. 16l, vijfde lid, Auteurswet 1912.

Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16, Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot de Stichting PRO (Stichting Publicatie- en Reproductierechten, postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.cedar.nl/pro).

No part of this book may be reproduced in any way whatsoever without the written permission of the publisher.

info@boomamsterdam.nl
www.boomuitgeversamsterdam.nl

Psychoanalytische psychotherapie en de indringende werkelijkheid

J. Dijs, J.A.R. Schulkes e.a. (red.) (2008). Assen: Van Gorcum. 88 pp. € 16.50. ISBN 978-90-2324486-6.

Psychoanalytische psychotherapie focust op de binnenwereld van de cliënt, diens belevingen, gevoelens, verlangens, angsten en gedachten en sluit, ook heel letterlijk, de buitenwereld uit. Strikte vertrouwelijkheid, vaak een dubbele deur en geen doorkijkspiegel, geen contacten met naasten van de cliënt. In de inleiding tot een bundel artikelen staat Schulkes stil bij deze aspecten. De bundel bestaat verder uit zes bijdragen, bewerkingen van de inleidingen gehouden op een symposium van de Nederlandse Vereniging voor Psychoanalytische Psychotherapie, gewijd aan de onafwendbare invloed van de buitenwereld op de individuele, psychoanalytische psychotherapie.

Voor de meeste bijdragen kan dat woord buitenwereld vervangen worden door context, zowel de wijdere context van de maatschappelijke realiteiten als die van de directe, primaire omgeving van de betrokkene(n). Droždeks artikel heeft als titel 'Over het belang van het contextueel denken in psychiatrie en psychotherapie'. Hij accentueert sterk de invloed van de culturele context die vaak problematiserend kan werken als iemand in meerdere, deels met elkaar strijdige contexten moet opgroeien

en leven. Hij stelt ook dat het systeemdenken in de westerse wetenschap een stevige verankering mist omdat in onze cultuur een overmatige nadruk wordt gelegd op autonomie en onafhankelijkheid, op rationaliteit versus intuïtie, op reductionisme versus holisme. Wat mij opviel was dat hij behalve aan de invloed van de cultuur nauwelijks woorden wijdt aan die van de primaire systemen, het gezin en de partnerrelatie.

Een bijzonder heldere en goed uitgewerkte bijdrage is die van Gomperts over de individuele analytische therapie met een hoogontwikkelde Marokkaanse jonge vrouw, opgegroeid in een traditioneel Marokkaans gezin in Nederland maar intellectueel en affectief ook verankerd in de Nederlandse

cultuur. Gomperts spreekt over tweede-generatie-migratiegerelateerde identiteitsproblematiek. Zowel zijn interventiewijze als de dilemma's waarvoor hij kwam

te staan en hoe die opgelost zijn, komen zeer goed uit de verf, evenals de waarde van de vrije ruimte voor belevingen en gedachten die de therapie de cliënte bood. De betekenis van haar relatie met zowel haar ouders als met haar Nederlandse partner komt markant naar voren, evenals de effecten

***... de waarde van
de vrije ruimte
voor belevingen ...***

van de botsende culturen op haar zelfbeleving. Hier vroeg ik mij af of een expliciet systeemtherapeutische interventie wel even goed gewerkt zou hebben – een hypothetische vraag waarop we het antwoord nooit zullen weten. Maar de waarde van de individuele therapie zo goed als de valkuilen voor de therapeut komen indringend aan bod.

In de bijdrage van Dil over gedestruktureerde gehechtheid bij een vierjarig kind mis ik niet aandacht voor de wisselwerking met de moeder en daarop gerichte interventies.

De forensische werkelijkheid die Horsman bespreekt, is van een andere orde: de politieke ontwikkelingen rond de TBS hebben geleid tot het verdwijnen van individuele inzichtgevende therapie als on-

derdeel van behandeling. Mijns inziens volstrekt terecht maakt Horsman zich zorgen over de effecten op langere termijn van het overaccentueren van de maatschappelijke veiligheid boven die van het behandelingsbelang. Het reduceren van die behandeling tot vormen van training en educatie is ook vele stappen terug in de geschiedenis.

Ladan focust op een andere indringende werkelijkheid, die van de dood, de absolute zekerheid van onze eindigheid, die wij, zoals hij ook bij zichzelf constateerde, graag uit ons bewustzijn weghouden.

Een goed verzorgde bundel inleidingen uit een aanpalende therapeutische wereld.

Han Blankstein

Getting past the affair. A program to help you cope, heal and move on – together or apart

Snyder, D.J., Baucom, D.H. & Coop Gordon, K. (2007). New York: Guilford Press. 342 pp. \$14.95. ISBN 978-57230-801-5.

Dit is een prachtig zelfhulpboek voor het brede publiek. Zoals de ondertitel zegt: 'Om u te helpen de affaire te verwerken, te genezen en samen of apart verder te gaan'. Het boek richt zich ook dikwijls met aparte adviezen tot elke partner afzonderlijk: de vaste en de ontrouwe. Baucom en Snyder zijn bekende relatietherapeuten en onderzoekers.

Het boek omvat drie delen. Het eerste deel gaat over het omgaan met het

onmiddellijke trauma. Hier komen ter sprake: het omgaan met intense gevoelens, het spreken over extreem moeilijke onderwerpen, het doorgaan met de dagelijkse routine. De vraag wordt gesteld of men samen blijft of tijdelijk uiteen moet. Partners leren grenzen stellen tegenover de derde. Partners leren bepalen hoeveel ze erover met anderen praten. Ze leren goed te zorgen voor zichzelf.